

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านและเขียนคำควบกล้ำโดยใช้ชุด
แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านวังตาเทพ

THE DEVELOPMENT OF ACHIEVEMENT IN READING AND WRITING DIPHTHONGS
BY USING A SKILL EXERCISE FOR PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS
AT BAN WANG TA THEP SCHOOL

1.วิฑวัฒน์ หิรัญพิพิธชัย, 2.พัทธนันท์ พาป้อ, 3.ปพิชญา พรหมกันธา
1.Witthawat hiranphiphitchai, 2.Phatthanant Phapor,
3.Paphitchaya Phromkantha

สังกัด 1, 2, 3.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Affiliation 1, 2, 3.Faculty of Education Chaiyaphum Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: thaiedu@cpru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้าน การอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปี โรงเรียนบ้านวังตาเทพ ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักเรียน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) แบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบ กล้ำ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียน สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ ทดสอบแบบ Nonparametric ใช้การทดสอบ Wilcoxon signed rank test สำหรับเปรียบเทียบคะแนน ก่อนกับหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.10/95.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้านการอ่านและการเขียนคำ ควบกล้ำภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์, การอ่านและเขียนคำควบกล้ำ, แบบฝึกทักษะ

ABSTRACT

The objective of this research were: 1) to develop a reading practice form and writing diphthongs for grade 3 students to be effective according to 80/80 the standard of criteria, 2) to develop reading achievement and writing diphthongs by using reading skills exercises and write diphthongs for Prathomsuksa 3 students and 3) to study the satisfaction of Prathomsuksa 3 students towards learning about reading and writing Thai diphthongs by using skill exercises. The researcher selected a sample population consisting of 12 students of Prathomsuksa 3 at Banwangtathep School of academic year 2021. The instruments of research consisted of learning activity plan, reading and writing skills exercises, reading and writing achievement test, and the satisfaction questionnaire. Initially, the data collected were analyzed by application of descriptive statistics techniques mean (mean (x), standard deviation (SD.). In comparing levels of achievement test used Wilcoxon signed rank test to compared both prior to and after study groups.

The results showed that:

1. The performance of reading and writing words by using skills exercises for Prathomsuksa 3 effective $E_1/E_2 = 80.10/95.00$ which was higher than the set 80/80 the standard of criteria.

2. A comparison of spelling skill scores of Prathomsuksa 3 students by using reading and writing words skills exercise after using was higher than the pre-test scores at the .05 statistical significant level.

3. The satisfaction of Prathomsuksa 3 students towards reading and writing words by using skill exercise, it was included on a very high level.

Keywords: 1.developing achievements; 2.reading and writing diphthongs; 3.skills exercises

บทนำ

การสอนภาษาจัดเป็นวิชาทักษะอันเป็นพื้นฐานนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ผู้ที่มีความสามารถหรือทักษะทางภาษาที่จะสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดีด้วย อีกประการหนึ่ง การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ด้วยกันนั้นจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาสื่อสารด้วยการพูดหรือภาษาเขียนก็ได้ ในส่วนของการสื่อสารด้วยภาษาพูดนั้นมีความสำคัญที่การออกเสียง ถ้าผู้พูดออกเสียงได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วชัดเจนก็จะทำให้การสื่อสารเป็นไปตามวัตถุประสงค์ แต่ถ้าออกเสียงไม่ชัดเจนหรือผิดเพี้ยนไปก็จะทำให้การสื่อความหมายผิดตามไปด้วย ซึ่งส่วนมากมักจะประสบปัญหาในประเด็นของการออกเสียง “ควบกล้า” (ธฤตถณ สุวรรณรักษ์, 2549, น.3) มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น.2) กำหนดให้นักเรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถอ่านออกเสียง คำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอและมีมารยาทในการอ่าน แต่จากการศึกษาของ จุฑามาศ ศรีวิสัย (2549, น.2) พบว่า ปัญหาที่พบบ่อยมากในการสอนภาษาไทยเรื่องการอ่านคำควบกล้าคือ นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงคำควบกล้าไม่ชัดเจนโดยเฉพาะคำควบ

กล้ำ ร ล ว ซึ่งเป็นคำที่ใช้มากในชีวิตประจำวัน นักเรียนออกเสียงพูดเป็นภาษาถิ่นมักจะไม่ค่อยมีเสียงควบกล้ำ ซึ่งเมื่อเวลาให้อ่านออกเสียงที่โรงเรียน ส่วนใหญ่ออกเสียงควบกล้ำไม่ชัดเจน เช่น ครับ คุณครู เด็กจะพูดว่า คับ คุณครู เมื่อนำไปใช้พูดในชีวิตประจำวันก็จะติดนิสัยพูดคำควบกล้ำไม่ชัดเจน เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่สามารถออกเสียงควบกล้ำได้ชัดเจนเพราะไม่ได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นปัญหาต่อการประกอบอาชีพ ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น.27) ได้กล่าวถึงปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำว่า จากสื่อมวลชน หรือจากบุคคลรอบๆ ตัวเราจะพบว่าเด็กและผู้ใหญ่จำนวนมากอ่านออกเสียงผิดกันจนติดเป็นนิสัย เช่นไม่อ่านออกเสียง ร ล ไม่อ่านตัวควบกล้ำ หรืออ่านมีตัวควบกล้ำแต่อ่านผิด และเมื่อพูดผิดเป็นนิสัยก็ไม่สามารถปรับปรุงการพูดและอ่านของตนเองให้ถูกต้องได้ เช่น พูด ควัน เป็น ฟัน ขวัญ เป็น ผัน ความ เป็น ฟาม นอกจากนี้ ลัดดาวัลย์ พงษ์เขตกรณ์ (2561, น.2) อธิบายว่า หากผู้พูดผู้อ่านไม่ออกเสียง ร กล้ำ เช่นคำว่า ช่าวคราว เสียงคำก็เลยออกมาเป็น “ช่าวคาว” ความหมายก็กลับกลายเป็นช่าวที่เป็นเรื่อง เสื่อมเสียมีหมองมัวลทินหรือมีราศีคาว แทนคำบอกเล่าเรื่องทุกข์สุขไปเลย ซึ่งปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร เป็น ล และไม่ออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล นั้น คนไทยจำนวนไม่น้อยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ออกเสียงกันไม่ถูกต้องไม่ชัดเจน คือมักออกเสียงผิด ในลักษณะออกเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่งหรือใช้ เสียงอื่นแทนเสียงที่ถูกต้อง เช่น ปราบ เป็น ปลาบ กรอบ เป็น กลอบ และในลักษณะไม่ออกเสียง เช่น ปลา เป็น ปา, ครู เป็น คู เป็นต้น ปัญหาการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ว ในคำนั้น คำที่ใช้พยัญชนะ ว ควบกล้ำนั้นเป็นปัญหาในการออกเสียงน้อยกว่าคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ควบกล้ำผู้ที่ออกเสียงไม่ชัดมักจะเป็นผู้ที่ติดสำเนียงภาษาถิ่น เช่น คนไทยถิ่นใต้ออกเสียง คว สับกับเสียง ฟ อาทิ ไฟฟ้า เป็น ไควคว่า หรือในชนกลุ่มน้อยอย่างชาวเขามักออกเสียงควบกล้ำ กว ขว คว ไม่ถูกต้อง เช่น แกวง เป็น แก่ง หรือ แม้ง, ควัน เป็น ควน เป็นต้น อย่างไรก็ตามสำหรับผู้ที่มีปัญหาการอ่าน ออกเสียงคำควบกล้ำ ว เป็น ฟ หรือไม่ออกเสียงพยัญชนะ ว ในคำนั้น ๆ จะทำให้การสื่อสาร ไม่ชัดเจนถูกต้อง หรือทำให้การสื่อสารนั้นผิดพลาดไปได้ (สุมลมาลย์ เติร์ตนะ, 2553, น.48 - 51)

โรงเรียนบ้านวังตาเทพ บ้านวังตาเทพ หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ มีกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่า “ญ้อกรู” อ่านว่า (ยัก-กุน ,ยัก-กัวร์) แปลว่า “คนภูเขา” คนไทยในเมืองเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ชาวบน” มีภาษาเป็นของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2552) จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังตาเทพ ปีการศึกษา 2564 พบว่า นักเรียนได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 80 โดยเฉพาะปัญหาการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำที่มีตัว ร ล ว เพื่อเป็นการแก้ปัญหา และพัฒนาทักษะด้านการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำที่มี ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อันจะนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตร และมีความคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง และการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อปลูกฝังความถูกต้อง และทัศนคติที่ดีเนื่องจากนักเรียนในระดับนี้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ และเป็นแนวทางให้ครูอาจารย์ได้ใช้ฝึกนักเรียนและผู้สนใจในภาษาไทยทั่วไปจะได้นำไปฝึกฝนตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

4 วารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้านการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับดีขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านวังตาเทพ ปีการศึกษา 2564 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 135 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังตาเทพ ปีการศึกษา 2564 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีจำนวนนักเรียน 12 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภท ได้แก่ 3.1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและเขียนคำควบกล้ำ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาสอน 10 ชั่วโมง มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนอีก 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 3.2) แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงควบกล้ำ มีทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1-2 แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำที่มี ร ควบกล้ำ ชุดที่ 3-4 แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำที่มี ล ควบกล้ำ และชุดที่ 5 แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำที่มี ว ควบกล้ำ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 3.3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านและเขียนควบกล้ำ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.96 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.53-0.73 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-0.68 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.842

4. ขั้นตอนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองแบบ One group pretest-posttest design มีขั้นตอนคือ 1) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การออกเสียงคำควบกล้ำไปทดสอบก่อนฝึก (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน โดยใช้เวลาในการสอน จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ซึ่งในการสอนแต่ละครั้งครูผู้สอนจะนำแบบฝึกทักษะไปใช้ประกอบการสอน ดังนี้ - ชุดที่ 1-2 แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำที่มี ร ควบกล้ำ จำนวน 4 ชั่วโมง - ชุดที่ 3-4 แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำที่มี ล ควบกล้ำ จำนวน 4 ชั่วโมง - ชุดที่ 5 แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำที่มี ว ควบกล้ำ จำนวน 2 ชั่วโมง 3) ผู้วิจัยเก็บคะแนนจากแบบฝึกทักษะแต่ละชุดเพื่อนำไปหาค่า E_1 4) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียงควบกล้ำ จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง 5) นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำจำนวน 8 ชุดตามเกณฑ์ 80/80 ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะ ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลวิเคราะห์ข้อมูล

6. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย โดยพิจารณาจากความแตกต่างของใช้สูตร t-test แบบ Dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะอ่าน และเขียนคำควบกล้ำ จำนวน 8 ชุด ตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของชุดแบบฝึกทักษะคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยคำนวณค่าประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) จากคะแนนจากการประเมินพฤติกรรมการอ่าน การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน และคะแนนทดสอบย่อยท้ายแผน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน จำนวน 8 ชุด และคำนวณค่า (E_2) จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านและเขียนคำควบกล้ำ

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (80)	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน								คะแนนทดสอบหลังเรียน (80)	
		แบบฝึกทักษะ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8		
		30	30	30	30	30	30	30	30	240	
1	62	22	23	25	25	20	21	24	22	182	74
2	64	22	23	24	25	21	21	24	22	182	74
3	64	22	24	25	24	20	20	25	23	183	75
4	68	27	28	29	27	25	27	27	30	220	78
5	62	25	24	27	26	24	24	26	25	201	75
6	65	28	27	30	30	28	27	29	30	229	79
7	62	24	24	26	25	24	25	25	25	198	74
8	64	23	24	25	25	24	25	26	24	196	75
9	65	28	28	29	30	28	27	28	30	228	77
10	63	28	28	30	30	27	29	29	30	231	78
11	65	27	25	28	30	27	27	27	30	221	79
12	62	23	23	25	26	22	24	25	25	193	74
รวม	769	299	301	323	323	290	297	315	316	2464	912
ค่าเฉลี่ย	64.08	24.92	25.08	26.92	26.92	24.17	24.75	26.25	26.33	205.33	76.00
S.D.	1.73	2.54	2.07	2.19	2.39	2.95	2.86	1.76	3.39	19.29	2.04
ร้อยละ	80.10	83.06	83.61	89.72	89.72	80.56	82.50	87.50	87.78	85.56	95.00

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 คน มีคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกทักษะจำนวน 8 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.56 ของคะแนนเต็มมี คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.10 ของคะแนนเต็มและมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่าง

6 วารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

ก่อนและหลังเรียน ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนเรื่องคำควบกล้ำ ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ ประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ ประถมศึกษาปีที่ 3

คะแนนการทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig**
ประสิทธิภาพของกระบวนการ	12	18.33	2.15	11	3.06	0.00
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์		25.67	2.57			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ ประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 18.33 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 25.67 คะแนน เมื่อทำการทดสอบความ แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ผลแปล
1. นักเรียนสนใจกิจกรรมการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำ	3.92	0.64	มาก
2. นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำ	4.33	0.75	มาก
3. นักเรียนมีความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ	4.42	0.76	มาก
4. นักเรียนร่วมมือกันสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	4.17	1.46	มาก
5. นักเรียนมีความภูมิใจในการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำ	4.17	0.80	มาก
6. นักเรียนได้เรียนเป็นกลุ่มได้ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม	3.50	1.12	ปานกลาง
7. นักเรียนตั้งใจที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน	3.83	1.07	มาก
8. นักเรียนชอบทำกิจกรรมการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำ ร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม	4.25	0.72	มาก
9. นักเรียนชอบการตรวจงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม	3.92	0.76	มาก
10. นักเรียนมีความสุขกับคะแนนของตนเองที่ได้	4.67	0.62	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.12	0.87	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบกล้ำ ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หัวข้อที่เฉลี่ยได้มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ 1)นักเรียนมีความสุขกับคะแนนของตนเองที่ได้ ($X=4.67$) มากที่สุด 2) นักเรียนมีความสนุกสนานใน

การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน และการเขียนคำควบล้ำ (X=4.42) มาก 3) นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบล้ำ (X=4.33) มาก 4) นักเรียนชอบทำกิจกรรมการอ่าน และเขียนคำควบล้ำร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม (X= 4.25) มาก 5) นักเรียนร่วมมือกันสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง (X=4.17) มาก 6) นักเรียนมีความภูมิใจในการอ่าน และเขียนคำควบล้ำ (X=4.17) มาก 7) นักเรียนสนใจกิจกรรมการอ่าน และเขียนคำควบล้ำ (X=3.92) มาก 8) นักเรียนชอบการตรวจงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม(X=3.92) มาก 9) นักเรียนดีใจที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน (X=3.83) มาก และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุด 10) นักเรียนได้เรียนเป็นกลุ่มได้ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม (X = 3.50) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.10/95.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่าน และการเขียนคำควบล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้านการอ่าน และการเขียนคำควบล้ำภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่าน และการเขียนคำควบล้ำโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.10/95.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องจากแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ่าน และชุดแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบโดยเริ่มจากได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วดำเนินการเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ่าน และสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบล้ำ โดยเฉพาะการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคำควบล้ำ การให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นคือแบบฝึกเพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น แบบฝึกช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษา การใช้ภาษาของนักเรียนสามารถนำมาฝึกทบทวนบทเรียน และผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย แบบฝึกถือเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถทดสอบความรู้วัดผลการเรียน หรือประเมินผลการเรียนก่อน และหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบปัญหาข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มากซึ่งสอดคล้องกับ ถวัลย์ มาศจรูส, สมปอง แวนไธสง และบังอร สงวนหมู (2550) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกหัด และแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการแก้ปัญหา และการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

8 วารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

มีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้าน การอ่าน การคิด การคิดวิเคราะห์ และการเขียนเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนคำควบล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบล้ำ ประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 18.33 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 25.67 คะแนน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยสถิติทดสอบคือ (t-test Dependent Sample) พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ (2557) ได้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านวังวน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว จำนวน 19 คน ผลการวิจัยพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและการเขียนคำควบล้ำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้านการอ่านและการเขียนคำควบล้ำภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบล้ำประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หัวข้อที่เฉลี่ยได้มากที่สุดคือ 4.67 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนมีความสุขกับคะแนนของตนเองที่ได้มากที่สุด และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุด คือ นักเรียนได้เรียนเป็นกลุ่มได้ช่วยเหลือกันภายใน ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา กิตติ เสรีบุตร (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำควบล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านออกเสียง พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน คำควบล้ำ ร ล ว โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี บุญประสิทธิ์ (2551) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการอ่าน และการเขียนคำควบล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

ดังนั้นจากผลการวิจัยดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่าน และเขียนคำควบล้ำโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังตาเทพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำควบล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.10/95.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และ ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่าน และการเขียนคำควบล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนชุดแบบฝึกทักษะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน และเขียนคำควบล้ำโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะนั้นครูผู้สอนนับว่ามีบทบาทและมีความสำคัญ ควรจะต้องมีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้พร้อม และมีความยากง่ายพอเหมาะที่จะให้นักเรียนทำกิจกรรม

2. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรชี้แจงขั้นตอนวิธีการเรียนรู้ และกระบวนการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทุกคนทราบเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนครูควรเตรียมกิจกรรมให้ หลากหลาย เช่น เกม เพลง ปริศนาคำทาย คำคล้องจอง เป็นต้น และควรเลือกกิจกรรมให้ เหมาะกับเนื้อหาที่จะสอน เพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ขณะที่ทำกิจกรรม อาจมีบางคนที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำงานกลุ่ม นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงออก ครูควรช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็นระยะ ๆ เข้าใจระบบการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพัฒนาการ และการเรียนรู้ของสมองในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในเนื้อหาและระดับช่วงชั้นอื่น หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับช่วงชั้นอื่น

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะคิดที่มีต่อการเรียน หรือศึกษาวิจัยทักษะด้านการฟัง เป็นต้น

3. ควรมีการเปรียบเทียบการใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน และเขียนกับวิธี สอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาเดียวกัน และชั้นเดียวกัน จะได้เป็นแนวทาง

4. ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพควรวิจัยในการ สร้างเครื่องมือ เช่น แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้แบบฝึกต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

แหล่งอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด “การบูรณาการ”*. การศาสนา กรมการศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กฤษณา กิตติ เสรีบุตร. (2553). *การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำควบล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].

กัลยาณี บุญประสิทธิ์. (2551). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่าน และการเขียนคำควบล้ำที่มีตัว ร/ล/ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].

10 วารสารล้านนาวิจัยปริทรรศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

- จุฑามาศ ศรีวิสัย. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว โดยใช้ภาพประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์].
- ถวัลย์ มาศจรัส, สมปอง แฉ่นไธสง และบังอร สงวนหมู่. (2550). แบบฝึกหัดแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนและการจัดทำผลงานวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). ธารอักษร.
- ธฤตภณ สุวรรณรักษ์. (2549). การพัฒนาแบบฝึกการออกเสียงคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพุทธบูชา. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2557). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์].
- ลัดดาวัลย์ พงษ์เขตกรณ์. (2561). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คล่องแคล่วคำควบกล้ำเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สุมลมาลย์ เอติรัตน์. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].
- สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. (2552). สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2566 จาก <http://www.oic.go.th> > GENERAL > DATA0000